

JAARVERSLAG 2020

COMITÉ 21 MAART

Inleiding

Dit document bevat het jaarverslag van het Comité 21 maart over het jaar 2020. Het Comité 21 maart is een brede antiracisme coalitie van activisten, vrijwilligers, grassroots en actiegroepen van verschillende signatuur die zich elk op een eigen manier inzetten tegen racisme, discriminatie en uitsluiting. In deze hoedanigheid organiseren wij sinds 1992 gedurende het hele jaar activiteiten die betrekking hebben op de strijd tegen racisme en discriminatie, met normaliter een focus op de week voorafgaand aan 21 maart. Middels onze activiteiten proberen wij individuen en groepen die zich tegen verschillende vormen van racisme en uitsluiting organiseren met elkaar te verbinden, met elkaar in contact te brengen en de strijd voor mensenrechten te versterken. Verderop in dit verslag zullen de activiteiten beschreven worden die wij in 2020 hebben georganiseerd.

2020 was een bewogen jaar. Het was een jaar dat in het teken stond van een pandemie en dit dwong mensen op veel plekken op de wereld tot een stilstand. Corona heeft een enorme wissel getrokken op veel mensen en mensen die zich al in een gemarginaliseerde positie bevonden trekken nog meer vaker aan het kortste eind. Het virus werd door sommigen bestempeld als dé gelijkmaker, want corona zou niet discrimineren. Helaas hebben wij toch moeten concluderen dat corona de maatschappelijke ongelijkheid alleen maar heeft vergroot. Iets wat ons als Comité enorm aan het hart gaat. In plaats van dat dit een tijd is van een transformatie naar een gelijke samenleving verankerd ongelijkheid zich nog dieper in onze maatschappij.

We zien in Nederland dat er geen sprake meer is van 'de opkomst van extreemrechts' maar dat extreemrechts is gearriveerd. Extreemrechtse partijen bepalen een steeds groter gedeelte van het publieke debat. Geen andere partij heeft zoveel bijgedragen aan de normalisering van islamofobie als de PVV. Dit is nu de grootste oppositiepartij. Baudet heroverde de controle over FvD op een neofascistische basis. Antisemitische complottheorieën en nazi-sympathieën zijn hier aan de orde van de dag. En alsof dit niet genoeg is, zullen er na de verkiezingen waarschijnlijk nieuwe extreemrechtse partijen in de kamer komen. Deze opkomst beperkt zich niet tot het parlement. Er bestaat een uitgebreid extreemrechts media-netwerk. Haatberichten en bedreigingen via sociale media aan het adres van linkse activisten van kleur worden geframed als onderdeel van de vrijheid van meningsuiting. Steeds vaker wordt ook geweld gebruikt tegen activisten, met name tegen mensen die zich inzetten tegen de racistische karikatuur van zwarte piet.

Ondanks de gedwongen stilstand en de restricties om elkaar fysiek te ontmoeten is de strijd tegen racisme en discriminatie onverminderd doorgegaan in 2020. Een goed voorbeeld daarvan zijn de door het gehele land georganiseerde Black Lives Matter protesten. De aanleiding hiervoor was de moord op George Floyd door een politieagent, maar daar hield het niet op. Dit was immers ook niet het eerste incident van raciaal geweld jegens zwarte mensen en mensen van kleur. De Nederlandse zwarte beweging vroeg tijdens de protesten terecht aandacht voor het racisme dat diep geworteld zit in de Nederlandse maatschappij, zo diep zelfs dat het zich in instituties bevindt die burgers zouden moeten beschermen. Was het al langer bekend dat etnisch profileren een groot probleem is bij de politie, bracht de zogeheten toeslagenaffaire het racisme binnen De Belastingdienst aan het licht. Door het toedoen van onze overheid zitten duizenden gezinnen al jaren onterecht in een financiële nachtmerrie die maar niet lijkt te

stoppen. Zelfs nu er is vastgesteld dat deze mensen geen fraude hebben gepleegd, staat De Belastingdienst toch meteen weer op de stoep om de aan hun beloofde compensatie op te eisen.

Het Comité heeft het afgelopen jaar ook niet stilgezeten. Met een kerngroep bestaande uit een groot aantal mensen die tot de risicogroep behoren was het even zoeken hoe wij toch door konden gaan met de strijd maar het is ons gelukt om een grote slag te maken met onze online bezigheden. Wij vonden al snel manieren om onze boodschap toch verspreid te krijgen. Verschillende werkgroepen zijn aan de gang gegaan om de verschillende activiteiten voor elkaar te krijgen. Zoals genoemd is het Comité 21 maart een brede anti-racisme coalitie en dit betekent dat wij ook vaak verbinding zoeken met andere organisaties en een verbindende rol spelen tussen de verschillende organisaties onderling. Het doel van het Comité is nog steeds om zoveel mogelijk Nederlanders te bereiken en te mobiliseren, groepen mensen met verschillende achtergronden met elkaar te verbinden, ons sterk uit te spreken tégen racisme en discriminatie en vóór verbinding, acceptatie, tolerantie en respect. In dat licht hebben alle activiteiten plaatsgevonden. Dit jaar besteedden we specifiek aandacht de verkiezingen die eraan zitten te komen door hierover een tweetal aan onderzoeken te initiëren waarbij wij de medewerking van 82 andere organisaties hebben verkregen. En wat betreft onze online aanwezigheid ten tijde van deze pandemie, is het ons gelukt om meerdere LIVECASTS te organiseren en via deze weg onze verbindende rol kunnen uitoefenen.

Hieronder een chronologisch overzicht van de activiteiten die het Comité 21 maart in 2020 heeft georganiseerd met als activiteit 7 een overzicht van de fysieke vergadering die het Comité heeft kunnen hebben in 2020:

Activiteit 1 - Voorbereiding Week Tegen Racisme (16 t/m 20 maart)¹

Activiteit 2 - Antiracismedag Live (21 maart 2020)²

Activiteit 3 - Opiniestukken en solidariteitsverklaringen vanuit het Comité in 2020

Activiteit 4 - Onderzoek fase I (eind juni t/m begin oktober 2020)³

Activiteit 5 - Jaarlijkse conferentie tegen Racisme en Discriminatie (17 oktober 2020)⁴

Activiteit 6 - Samen Tegen Racisme (online) reeks in samenwerking met Pakhuis de Zwijger (eind oktober/november 2020)⁵

Activiteit 7 - Overzicht fysieke vergaderingen van het Comité 21 maart 2020

¹ <https://dezwijger.nl/special/week-tegen-racisme>

² https://www.youtube.com/watch?v=dGbIIEyhpHA&ab_channel=Engage%21TVBV

³ <https://21maartcomite.nl/?p=2220>

⁴ https://www.youtube.com/watch?v=hnU9XYlrMgA&ab_channel=Dagtegenracismeendiscriminatie

⁵ <https://dezwijger.nl/programmareeks/samen-tegen-racisme>

Activiteit 1 - Actieweek Week Tegen Racisme special (16 t/m 20 maart)

Aan het begin van 2020 zat Comité 21 maart volop in de voorbereiding van de tweede editie van de Week Tegen Racisme. Dit jaarlijks terugkerende interdisciplinaire festivalprogramma organiseren wij in samenwerking met Pakhuis de Zwijger. Helaas konden deze programma's geen doorgang vinden vanwege corona. Ook was het te kort dag om te schakelen naar een online alternatief voor alle programma's die op de planning stonden van deze week. Later in het jaar hebben wij gelukkig wel een alternatief gevonden in de vorm van de online reeks Samen Tegen Racisme die aan het einde van 2020 heeft plaatsgevonden. Deze reeks wordt verderop in het verslag uitgebreid besproken. Het programma wat in 2020 zou plaatsvinden zal nu (gedeeltelijk) plaatsvinden in maart 2021.

Wat voor het Comité wel direct duidelijk werd was dat het de internationale dag tegen racisme en discriminatie vanuit niet onopgemerkt voorbij wilden laten gaan en daarom is alles op alles gezet om op die dag een mooi programma neer te zetten over de thema's racisme en discriminatie. Dit programma wordt verder besproken onder activiteit 2.

Activiteit 2 - 21 maart Antiracismedag live

Op 21 maart, de Internationale Dag Tegen Racisme en Discriminatie, hebben wij voor het eerst in ons bestaan een live uitzending georganiseerd. Vele organisaties waren hier vertegenwoordigd. Vanwege de toen geldende corona restricties zaten er telkens maar vier gasten aan tafel en op 1,5 meter van elkaar. Met zes andere sprekers/activisten was er contact via een Zoom verbinding. Meepraten en vragen stellen was mogelijk via de social media kanalen en de vraag aan het publiek was om de hashtags #antiracismelive en #worldagainstracism te gebruiken. Moderator van deze live uitzending was Monique Steijns en de muzikale intermezzo's werden verzorgd door Hassan Kasan en Def Rhymz.

Hieronder een overzicht van de deelnemende personen en de organisatie die zij vertegenwoordigde:

Saida Derrazi | lid Comité 21 maart en medeoprichter van S.P.E.A.K. (studio)
Khalid Jone | woordvoerder van We Are Here (studio)
Chihiro Geuzebroek | oprichter van Climate Liberation Block en lid van Code Rood (studio)
Sioejeng Tsao | lid van Pan Asian Collective (Zoom)
Enaam Ahmed Ali | lid van S.P.E.A.K. (Zoom)
Kitty Jong | vice-voorzitter van de FNV (studio)
Hazar Chaouni | lid van activisten tegen validisme (Zoom)
Elvin Rigtters | lid van Kick Out Zwarte Piet (Zoom)
Sabina Achterbergh | oprichter Sinti/Roma Woonwagenbewoners Nederland (studio)
Naomie Pieter | oprichter van Black Queer & Trans Resistance en winnaar van het Roze Lieverdje (Zoom)
Mojdeh Feili | lid van De Bovengrondse (Zoom)

Deze dag was een dag van reflectie. Er werd gepraat over waarom deze dag nog steeds nodig is en daar gaf Saida Derrazi een treffend antwoord op: 'Omdat mensen nog steeds

onderdrukking ervaren en moeten opkomen voor hun rechten.’ Zorgelijk is volgens haar ook hoe extreemrechts zich weer heeft weten te nestelen binnen het Nederlandse politieke landschap. Met de zeer uiteenlopende gasten werd over zeer uiteenlopende onderwerpen gesproken. Zo kwam Khalid Jone vertellen over de impact die de coronacrisis heeft op ongedocumenteerden mensen. Uit angst voor het virus zijn de opvangmogelijkheden veelal gesloten en dat legde een groot vraagstuk bloot, namelijk: waar kunnen mensen zonder een dak boven hun hoofd heen voor bescherming tegen het virus? Chihiro Geuzebroek sprak over klimaatverandering en hoe dit verband houdt met racisme en kolonialisme: ‘Klimaatverandering is een symptoom van een groter probleem, een koloniaal probleem. En racisme is een ontwricht sociaal systeem, dus zowel bij klimaat als racisme kijken we naar ontwrichting en de gemene deler van die ontwrichting is kolonialisme.’ Corona heeft ook een grote impact op de discriminatie jegens mensen van Aziatische komaf vertelde Sioejeng Tsao, discriminatie die naast verbaal ook vaker een fysieke vorm aanneemt. Er werd gesproken over de “We Zijn Geen Virussen” petitie die was gestart tegen een ronduit racistisch carnavalslied uitgebracht door Radio 10. De petitie was op de dag van de uitzending al meer dan 50.000 keer ondertekend.

Er werden ook thema’s besproken die niet vaak aan het licht komen, of waar weinig aandacht aan wordt geschonken, validisme bijvoorbeeld. Hazar Chaoui sprak daar met ons over en vertelde: ‘Validisme is de systematische onderdrukking, discriminatie en marginalisatie van mensen met een beperking, chronische ziekte of psychische aandoening.’ Dit is een hardnekkig probleem in een maatschappij die enorm veel waarde hecht aan productiviteit. Ook kwam Sabina Achterbergh aan het woord om te vertellen over de onderdrukking die Roma, Sinti en woonwagengewoners in Nederland tot op de dag van vandaag ervaren. Zo worden zij niet meegenomen in de herdenkingen omtrent de Tweede Wereldoorlog en hanteerde de Nederlandse overheid tot voor kort het zogenaamde “uitsterfbeleid”.

Speciaal voor deze dag nam een ander prominent lid van het Comité 21 maart, Max van den Berg, een toespraak op. Hij beschreef daarin: ‘De bestrijding van het coronavirus parallel loopt met de bestrijding van het racismevirus. Beide virussen treffen wereldwijd immers vooral de zwaksten en met hen zijn wij alle dagen solidair. Wij keren ons tegen de haatzaaij van Geert Wilders en het chauvinisme van Thierry Baudet.’

Doel: van ons laten horen op de Internationale Dag Tegen Racisme en Discriminatie en met onze boodschap de mensen thuis bereiken. Ook wilden wij organisaties aan elkaar verbinden en dat zij het gesprek met elkaar aan zouden gaan.

Bereik: 15.000 mensen hebben naar de live uitzending gekeken en de uitzending is tevens drie keer herhaald op AT5 met nog eens een bereik van 40.000 mensen.

Activiteit 3 - Opiniestukken en solidariteitsverklaringen vanuit het Comité in 2020

Gedurende het hele jaar houdt het Comité 21 maart in de gaten wat er speelt omtrent de thema's racisme en discriminatie. Wij zijn solidair met veel andere maatschappelijke organisaties en dit spreken wij ook uit. Hieronder volgt een overzicht van de solidariteitsverklaringen die het Comité heeft opgesteld en een opiniestuk dat door een lid van het Comité is geschreven. De stukken zijn als footnotes in dit verslag opgenomen en deze zijn te lezen op onze website <https://21maartcomite.nl/>.

1. 8 april 2020 - Rutte, humanitaire hulp voor vluchtelingen is nu nodig!⁶
2. 9 mei 2020 - Homofobie is een probleem van de patriarchale samenleving⁷ door Floor Boots
3. 22 mei - Coronacrisis: vluchtelingen en migranten zwaar in de knel - solidariteit nodig tegen racisme en vreemdelingenhaat⁸
4. 3 juni 2020 - Black Lives Matter nog steeds. Begrip voor standpunt Halsema, strijd gaat door⁹
5. 18 juni 2020 - Oproep Comité 21 maart: hoogste tijd voor een nieuwe antiracisme agenda¹⁰
6. 23 september 2020 - Kampramp op Lesbos is vorm van racisme¹¹ door Max van den Berg
7. 23 september 2020 - Brandbrief aan de regering: verhoog minimumloon¹²

⁶ <https://21maartcomite.nl/?p=1963>

⁷ <https://21maartcomite.nl/?p=2064>

⁸ <https://21maartcomite.nl/?p=2098>

⁹ <https://21maartcomite.nl/?p=2105>

¹⁰ <https://21maartcomite.nl/?p=2127>

¹¹ <https://21maartcomite.nl/?p=2147>

¹² <https://21maartcomite.nl/?p=2155>

8. 3 december 2020 - Bekladding van pand Vereniging Ons Suriname en The Black Archives is poging tot racistische intimidatie¹³ door The Black Archives

Activiteit 4 - Onderzoek fase I

In 2020 kon ook vanwege corona het Kinderrechtenfestival geen doorgang vinden. Daarvoor in de plaats heeft het Comité een onderzoek geïnitieerd waaruit twee onderzoeksrapporten zijn voortgekomen, te weten: Agendering van Racisme en Discriminatie 2021¹⁴ en Discussie en Besluitvorming in de Tweede Kamer over Racisme en Discriminatie 2017-2020¹⁵

Het eerste onderzoek is gebaseerd op data die verkregen is middels een survey¹⁶. Deze survey is door 82 maatschappelijke organisaties ingevuld waarvan het merendeel aangaf in Amsterdam actief te zijn. Het onderzoek had dus zowel een landelijke als lokale focus:

‘Van de 82 organisaties geven er 72 aan (ook) op lokaal niveau actief te zijn. Het merendeel daarvan is actief in één of meerdere steden in de Randstad. Diverse organisaties zijn actief in meerdere gemeenten. De meeste organisaties (65%) zijn actief in Amsterdam.’

In de survey werd onder andere gevraagd naar de knelpunten die zij hebben ervaren met het (toen) huidige kabinet en welke aanbevelingen zij wilden doen aan het nieuwe kabinet. In de survey waren ook vragen opgenomen die alleen betrekking hadden op gemeentelijk beleid. Gedeelte vanuit de survey:

¹³ <https://21maartcomite.nl/?p=2329>

¹⁴ <https://21maartcomite.nl/wp-content/uploads/2020/10/Agendering-van-racisme-en-discriminatie-2021-1.pdf>

¹⁵ <https://21maartcomite.nl/wp-content/uploads/2020/10/Discussie-en-Besluitvorming-in-de-Tweede-Kamer-over-Racisme-en-Discriminatie-2017-2020-1.pdf>

¹⁶ <https://nl.surveymonkey.com/r/agendadiscriminatie racisme2021>

‘Vragen 14, 15 en 16 gaan over het beleid in gemeenten en zijn bedoeld voor organisaties die (ook) lokaal actief zijn. We willen kort inventariseren wat er in verschillende gemeenteraden speelt. Wanneer jullie organisatie niet actief is op lokaal niveau, kun je door naar vraag 17. Kun je voorbeelden geven van initiatieven die jullie gemeentebestuur (gemeenteraad en College van Burgemeester en Wethouders) sinds de gemeenteraadsverkiezingen in 2018 heeft genomen om discriminatie en/of racisme tegen te gaan?’

Hieronder volgt de opzet van het onderzoek dat uitgestuurd is naar het Comité om een keuze te maken welke weg te volgen:

Opzet onderzoeksproject over racisme en discriminatie Tweede Kamerverkiezingen van 2021

Op woensdag 17 maart 2021 staan verkiezingen voor de samenstelling van de Tweede Kamer gepland. In de aanloop daarnaartoe zullen de diverse politieke partijen werken aan het opstellen van verkiezingsprogramma's en de voorbereiding van verkiezingscampagnes.

Voor het Comité 21 maart bieden de verkiezingen de gelegenheid om politieke partijen ideeën aan te dragen, te bevragen op, dan wel te confronteren met door hen ingenomen standpunten inzake racisme en discriminatie. Ook vormen de verkiezingen een goede aanleiding om onderwerpen te agenderen in samenspraak met onze partnerorganisaties.

Om dit goed te kunnen doen, is er behoefte aan een **onderzoeksrapport** (werktitel 'Over racisme en discriminatie in de Nederlandse samenleving en politiek'). Het onderzoek wordt uitgevoerd door Floor Boots en Ewoud Butter.

Hieronder hun voorstel met verschillende onderzoeksonderdelen die als een 'menukaart' worden gepresenteerd. Er zijn verschillende opties mogelijk.

I. Update van de thema's uit Samen Bruggen Bouwen

Doel: in kaart brengen wat partnerorganisaties relevante thema's/onderwerpen vinden. Dit zijn de thema's die bij vervolgstappen prioriteit krijgen.

Stappen:

1. Komende week: inventariseren wat lobbygroep relevante/actuele thema's en organisaties vindt
 - Floor heeft lijstje met oude thema's en vraagt de lobbygroep vragen om akkoord/aanvullingen
 - Op grond hiervan – in overleg met lobbygroep en netwerk een eerste lijst met de meest relevante groepen en organisaties opstellen (via netwerk)
 - Checken of abonnement op surveymonkey tot mogelijkheden behoort
2. Week van 22 juni: opstellen van vragenlijst gericht aan organisaties
3. 25 juni: versturen van vragenlijst. Hiermee informeren:

- of de organisatie die in 2015/2016 de aanbeveling heeft gedaan voor deze discriminatiegrond nog relevant/actief is
 - nagegaan wordt of de aanbeveling die destijds is gedaan, nog steeds staat, of dat er zich ontwikkelingen hebben voorgedaan die in een nieuwe aanbeveling meegenomen moeten worden
 - welke politieke partijen zij ervaren als bondgenoten. Waarom?
 - wat zijn de 3 belangrijkste inhoudelijke aandachtspunten voor de komende verkiezingen?
4. Eind augustus: nabellen organisaties
 5. Begin september: schrijven van verslag

II. Inventarisatie van de standpunten van de diverse politieke partijen

In dit geval zijn er vele mogelijkheden, die sterk verschillen in tijdsinvestering en impact. Comité 21 maart zal hierin een keuze moeten maken.

Het is relevant een beeld te krijgen van de standpunten van partijen over verschillende onderwerpen. Niet alleen in verkiezingsprogramma's (2017 en 2021), maar ook uitingen in Kamerdebatten, stemgedrag, uitspraken in media, partijorganen, sociale, stemgedrag e.d. etc. De omvang van dit onderzoek hangt af van:

- het aantal (deel)onderwerpen waarop de partijen vergeleken worden,
- het aantal partijen dat vergeleken wordt
- het aantal relevante politici
- het aantal uitingen ((concept)verkiezingsprogramma's, uitingen in kamerdebatten, stemgedrag, uitspraken in media)

Hieronder verschillende opties voor het onderzoek. Een combinatie is ook mogelijk.

- 1) herhaling van het onderzoek uit 2016/2017 op ongeveer dezelfde thema's en voor dezelfde partijen (exclusief VNL en inclusief FvD en BIJ1). Met als extra een vergelijking tussen de huidige programma's en die van 4 jaar geleden.
In het najaar kunnen de concept verkiezingsprogramma's worden doorgenomen, in januari de definitieve.
- 2) Uitbreiding van dit onderzoek naar kamerdebatten, uitspraken media, partijorganen etc.
- 3) De partijen vragen zelf deels het werk te doen, met aanvullend onderzoek door:
 - a) Een lijst met onderwerpen vast te stellen (zie deelonderzoek I) en partijen te vragen wat hun standpunten zijn; vervolgens wel checken en bij partijen die niet reageren zelf onderzoek doen. Resultaten verwerken in notitie.
 - b) Op grond van deelonderzoek I en een grove inventarisatie van partijstandpunten een enquête onder partijen uitzetten waarin ze gevraagd worden te reageren op een aantal stellingen en dit verwerken in notitie.
 - c) Een serie onderzoeksjournalistieke artikelen schrijven over x aantal onderwerpen. In ieder artikel wordt 1 onderwerp behandeld en wordt een grove inventarisatie gemaakt van de standpunten/uitspraken van partijen.

Activiteit 5 - Jaarlijkse conferentie tegen Racisme en Discriminatie

Op 17 oktober vond de vijfde editie van de jaarlijkse conferentie Samen Tegen Racisme en Discriminatie plaats. Dit was een conferentie waarin de strijd tegen verschillende vormen van racisme en discriminatie centraal stond. Het was een dag van samenkomen en te zoeken naar mogelijkheden om de samenwerking aan te gaan. Ook deze conferentie kreeg de vorm van een live uitzending die net als in maart plaatsvond in de studio van EngageTV en te volgen was via Facebook. Meepraten en vragen stellen was mogelijk via de social media kanalen en de vraag aan het publiek was om de hashtags #samentegenracisme, #antiracisme en #solidariteit te gebruiken. Moderator van deze live uitzending was Cemil Yilmaz van IZI Solutions. Mediapartner voor de conferentie was NieuwWij.

De insteek van deze middag was anders dan in maart. Voor deze dag had het Comité de genodigde gevraagd om te spreken over een thema waar zij zich mee bezighielden. Alvorens de conferentie zijn er met een aantal van de sprekers korte interviews gehouden en deze zijn op de website van het Comité en de Instagram geplaatst. Links naar de interviews zijn opgenomen in de footnotes naast de namen van de betreffende sprekers. Hieronder in het programma is te zien wie er deze dag allemaal aanwezig waren (in de studio of via Zoom), de thema's/onderwerpen waarover zij hebben gesproken en ook hoe de dag was ingedeeld:

The poster is divided into two main sections. The top left section has a solid orange background with the text 'SAMEN TEGEN RACISME & DISCRIMINATIE' in large, white, bold, sans-serif capital letters. The top right section also has an orange background and features the 'Comité maart' logo, which includes a large blue '21' and the text 'INTERNATIONALE DAG TEGEN RACISME & DISCRIMINATIE'. Below the logo, the text 'PROGRAMMA LANDELIJKE CONFERENTIE' is written in white, bold, sans-serif capital letters. The bottom section of the poster has a dark, grayscale background showing a group of people holding a banner. Overlaid on this image is the text 'ZATERDAG 17 OKTOBER 2020 12.30-15.10 UUR' in white, bold, sans-serif capital letters. Below this, the word 'LIVESTREAM' is written in orange, bold, sans-serif capital letters. At the bottom, the words 'SAMEN TEGEN RACISME & DISCRIMINATIE' are repeated in a large, semi-transparent, white, sans-serif font.

12.30 - 13.30 Deel 1	Sprekers
Welkomstwoord door het Comité 21 maart	Saida Derrazi ¹⁷
Manifest tegen anti-zwart racisme	Mitchell Esajas
Manifest tegen islamofobie	Ibtissam Abaâziz
Vluchtelingen in Nederland en in Europa	Sahar Shirzad ¹⁸
Verdiepend gesprek tussens Mitchell, Ibtissam en Sahar en publieksvragen over de gezamenlijke anti-racisme strijd	
13.25 - 13.35 Muzikaal intermezzo Charine Eyni	
13.35 - 14.25 Deel 2	
Presentatie onderzoek: "Agendering van racisme en discriminatie 2021"	Floor Boots
Witte activisten in de anti-racisme strijd	Anja Meulenbelt ¹⁹
Over samenwerking in de antiracisme strijd	Abdou Menebhi ²⁰
Verdiepend gesprek en publieksvragen over de gezamenlijke anti-racisme strijd	
14.25 - 14.35 Muzikaal intermezzo Charine Eyni	
14.35 - 15.00 Deel 3	
Hoe gaan we concreet samen verder?	Ibtissam Abaâziz Mitchell Esajas Sahar Shirzad
15.00 - 15.10 Slotverklaring	Abdou Menebhi

Doel: presentatie van ons onderzoek en het gesprek voeren met vertegenwoordigers van andere organisaties om tot inzichten en samenwerkingen te komen.

Bereik: 10.000 mensen hebben naar de live uitzending gekeken.

¹⁷ Interview met Saida Derrazi: <https://21maartcomite.nl/?p=2232>

¹⁸ Interview met Sahar Shirzad: <https://21maartcomite.nl/?p=2276>

¹⁹ Interview met Anja Meulenbelt: <https://21maartcomite.nl/?p=2247>

²⁰ Interview met Abdou Menebhi: <https://21maartcomite.nl/?p=2206>

Activiteit 6 - Samen Tegen Racisme (online) reeks in samenwerking met Pakhuis de Zwijger

Comité 21 maart en Pakhuis de Zwijger hebben vanaf 26 oktober, een maand lang een online LIVECAST serie Samen Tegen Racisme georganiseerd. Daarin passeerden inhoudelijke programma's, films en verhalen over het thema racisme en discriminatie. De programmareeks was een vervolg en alternatief op de Week Tegen Racisme die door corona geen doorgang kon vinden in maart 2020. Tijdens de reeks werden er strategische discussies aangegaan over hoe we de samenwerking tussen diverse groepen en organisaties die zich inzetten tegen racisme en discriminatie kunnen versterken. Dit om in solidariteit een nieuwe anti-racisme agenda uit te dragen richting politieke partijen met het oog op de Tweede Kamerverkiezingen van 2021. De programmareeks is ontwikkeld door Max de Ploeg van Pakhuis de Zwijger en de vaste moderator is Fadoua Alaoui. Mediapartner van deze reeks was NieuwWij.

Hieronder volgt een overzicht van de verschillende inhoudelijke programma's die er in die week georganiseerd zijn:

26 oktober - Anti-Racisme Agenda | Wat zijn de speerpunten en urgenties van verschillende anti-racisme en -discriminatie organisaties in Nederland?²¹

Aanwezig bij dit programma waren:

Abdou Menehbi | Comité 21 maart en EMCEMO

Floor Boots | Comité 21 maart

Hui-Hui Pan | Pan Asian Collective

Sabina Achterbergh | Roma & Sinti beweging

Niels Jongerius | Transnational Institute

Tijdens dit programma werden de onderzoeken besproken die in opdracht van het Comité zijn uitgevoerd. Zo heeft het Comité onderzoek laten doen naar de speerpunten en urgenties van anti-racisme en antidiscriminatie organisaties in Nederland. Daarnaast is er een inventarisatie uitgevoerd van de stappen die zijn genomen vanuit de Tweede Kamer in de afgelopen vier jaar op het gebied van racisme en discriminatie. Na een korte presentatie van Floor Boots over enkele van de resultaten die uit de onderzoeken naar voren zijn gekomen, werd er aan de tafel door de andere gasten gesproken over het belang van een solidaire anti-racisme en anti discriminatie beweging. Grote vraagstukken werden er besproken zoals hoe we tot een gezamenlijke anti-racisme agenda zouden kunnen komen zonder dat wij voorbij gaan aan sommige belangrijke perspectieven binnen de beweging.

2 november - Landelijke Verkiezingen | Gesprek met linkse en progressieve politieke partijen over de aankomende verkiezingen en het thema racisme en discriminatie²²

Aanwezig bij dit programma waren:

Abdou Menehbi | Comité 21 maart en EMCEMO

Hanane Abouellofti | S.P.E.A.K.

Sahar Shirzad | Refugee Millennials

²¹ <https://dezwijger.nl/programma/anti-racisme-agenda>

²² <https://dezwijger.nl/programma/landelijke-verkiezingen-2021>

Raissa Biekman | Humanity in Action Nederland

Vanuit de politieke partijen waren aanwezig:

Sylvana Simons | fractievoorzitter Amsterdam BIJ1

Niels van den Berge | Tweede Kamerlid voor GroenLinks

Rob Jetten | fractievoorzitter Tweede Kamer D66

Kirsten van den Hul | Tweede Kamerlid voor PvdA

Jasper van Dijk | Tweede Kamerlid voor SP

Dit programma was een moment voor activisten om in gesprek te gaan met leden van politieke partijen, dit omdat er in maart 2021 weer landelijke verkiezingen op de agenda staan. Het thema racisme lijkt ook in het politieke debat vaker besproken te worden. Zeker met een grote aanwezigheid van rechtse en racistische partijen is het belangrijk om te kijken hoe linkse politieke partijen zich gaan opstellen aangaande deze onderwerpen. Wat zijn hun politieke programma's richting de verkiezingen? Tevens heeft de huidige corona periode de al bestaande ongelijkheid en kwetsbaarheid van verschillende groepen nog meer op scherp gezet. De tweede vraag was dan dus ook hoe de politiek zich gaat inzetten voor een sociale samenleving die ook in solidariteit staat met groepen die het hardst zijn getroffen door de huidige situatie. Moderator Fadoua opent het gesprek door aan de aanwezigen politici de volgende vraag te stellen: 'Als jullie terugkijken op de afgelopen jaren, hoe vinden jullie dat de gevestigde linkse en progressieve partijen zijn omgegaan met de thema's anti-racisme en discriminatie?'

9 november - Nieuwe coalities en bondgenootschappen | Wat zijn voorbeelden van belangrijke coalities tegen racisme en discriminatie?²³

Aanwezig bij dit programma waren:

Raki Ap | woordvoerder Free West Papua Campaign (Nederland)

Kitty Jong | vice-voorzitter FNV

Maayke Botman | co-editor Caleidoscopische Visies, over de Zwarte Migranten- en Vluchtelingen- vrouwenbeweging

Rob Marijnissen | lid van Comité 21 maart

Nisrine Chaer | oprichter Sehaq Queer Refugees Collective

Steeds meer organisaties beseffen dat racisme een institutioneel probleem is dat systematisch voorkomt in allerlei lagen, organisaties en domeinen. Dat is waar het tijdens deze aflevering van de online reeks overging. Er werd daarnaast tijdens dit programma gekeken naar voorbeelden van coalities en bondgenootschappen die er al waren maar er werd ook de vraag gesteld: 'Welke blinde vlekken zijn er nog?' Het gesprek vond plaats tussen mensen vanuit specifiek de milieu-, mensenrechten-, arbeiders-/vakbonden en vrouwen- en LHBTQIA+ bewegingen.

16 november - Media en Beeldvorming | Welke verantwoordelijkheid hebben media in het bestrijden van racisme en discriminatie?²⁴

²³ <https://dezwijger.nl/programma/nieuwe-coalities-en-bondgenootschappen>

²⁴ <https://dezwijger.nl/programma/media-en-beeldvorming>

Aanwezig bij dit programma:

Tayfun Balçik | historicus en coördinator bij The Hague Peace Projects

Frederike Geerdink | onafhankelijke journalist, schrijver en spreker in Nederland en Kurdistan

Guilly Koster | programmamaker en co-founder Omroep X

Nadia Zerouali | initiatiefnemer Media Meldpunt Racisme & Discriminatie

Gert-Jaap Hoekman | hoofdredacteur NU.nl

Tijdens de laatste aflevering van de reeks kwam het thema Media en Beeldvorming in relatie tot racisme en discriminatie aan bod. Vragen die er tijdens de uitzending aan de gasten gesteld werden waren: 'Welke verantwoordelijkheid hebben de media in het bestrijden van racisme en discriminatie. En in hoeverre dragen ze eigenlijk zelf bij aan het probleem? Bestaat er wel zoiets als objectieve media en wat is het belang van het maken van nieuwe en onafhankelijke media platforms in relatie tot het thema racisme en discriminatie.' Er werd gekeken naar mogelijke nieuwe normen en waarden voor media aangaande het thema van racisme en discriminatie. Dit omdat zij ook een grote verantwoordelijkheid en rol hebben als het gaat om het eventueel kunnen bestrijden van racisme als 'vierde macht' in de samenleving.

Tayfun Balçik presenteerde tijdens deze uitzending een (vervolg)onderzoek over hoe erover mensen met een moslimachtergrond werd gesproken in de Nederlandse media, waarvoor hij drie maanden naar vijf TV programma's heeft gekeken, te weten: Goedemorgen Nederland, EenVandaag, NOS Acht uur Journaal, Nieuwsuur en OP1. Zijn bevindingen zijn zeker het bekijken waard.

Doel: presentatie van ons onderzoek en het gesprek voeren met vertegenwoordigers van andere organisaties om tot inzichten en samenwerkingen te komen.

Bereik:

Totaal unieke kijkers	Aantal minuten bekeken
254	6691
160	3288
215	3289
266	6543

Activiteit 7 - Overzicht fysieke vergaderingen van het Comité 21 maart 2020

8 januari 2020 - coördinatiegroep bij EMCEDO van 15:00 - 17:00 uur

24 januari 2020 - coördinatiegroep bij EMCEDO van 15:00 - 17:00 uur

6 februari 2020 - coördinatiegroep bij EMCEDO van 15:00 - 17:00 uur

20 februari 2020 - coördinatiegroep bij EMCEDO van 15:00 - 17:00 uur

4 maart 2020 - coördinatiegroep bij EMCEDO van 18:00 - 19:30 uur

4 maart 2020 - brede vergadering bij EMCEDO van 19:30 - 21:30 uur

9 september 2020 - klankbordgroep vergadering bij Pakhuis de Zwijger van 19:30 - 21:00 uur

2 december 2020 - klankbordgroep vergadering bij Pakhuis de Zwijger van 19:30 - 21:00 uur